

Kesän talousindikaattorit jäivät Suomessa kautta linjan heikoiksi. Elintarvikealallakin tuli takapakkia. Alan näkymät EK:n Suhdannebarometrissa himmenivät ja vallitseva tilanne synkistyi.

Elintarviketeollisuuden liikevaihdon kasvu on hidastunut ja pääoman tuottoasteekin hiipui usean vuoden ajan. Viime vuonna tuottoaste kuitenkin parantui. Liikevoitto heikentyi niin viime vuonna kuin pitemmälläkin aikavälillä.

TUOTANNON LASKU JYRKENTYNYT

Elintarviketeollisuuden tuotannon hiipuminen on jatkunut kesäkuukausien aikana. Kylmä alkukesä on alentanut sekä elintarvikkeiden kysyntää että maatalouden satoja. Kesäkuussa tuotanto oli 7 % edellisvuotta alaisempi ja tammi-kesäkuukin jäi 5 % edellisvuotta vähäisemmäksi.

Elintarvikkeiden valmistusmäärät ovat alentuneet viennin supistumisen myötä, mutta kotimarkkinoiden myynti on myös vähentynyt. Tuotannosta menee vientiin noin 15 %. Tuontikin vähenee, sen osuus ei ole lisääntynyt. Heikkoa kehitystä selittää se, että kuluttajat tinkivät ja ostavat halvempia tuotteita. Se alentaa liikevaihtoa mutta myös tuotannon volyymia. Kilpailutilanne on tiukka ja katteet ovat pienentyneet.

Elintarvikealan liikevaihto vähenee jyrkästi. Vientiliikevaihto romahti Venäjän pakotteiden vuoksi jo ennen vuodenvaihdetta, minkä jälkeen se on polkenut paikallaan. Juomateollisuudessa kehityssuunnat ovat samanlaiset. Kotitaloudet py-

ristelevät laskua vastaan käyttämällä säästöjään. Ostovoima on työllisyyden laskuun nähden säilynyt kohtalaisena.

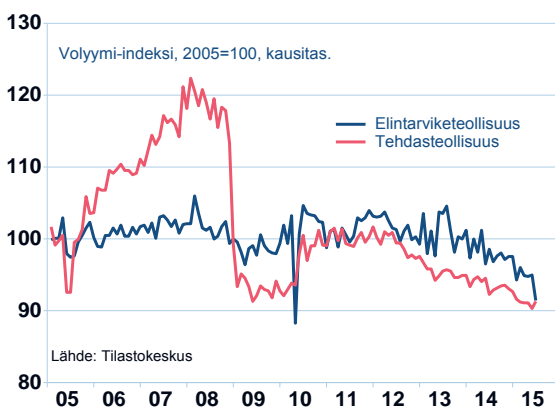
SUHDANTEET HUONONIVAT

EK:n luottamusindikaattorit heikkenivät elokuun lopulla niin elintarvikealalla kuin teollisuudessa keskimäärin. Rakentamisessa ja vähittäiskaupassa tultiin myös alaspäin, mutta palveluissa keskimäärin luottamus parani.

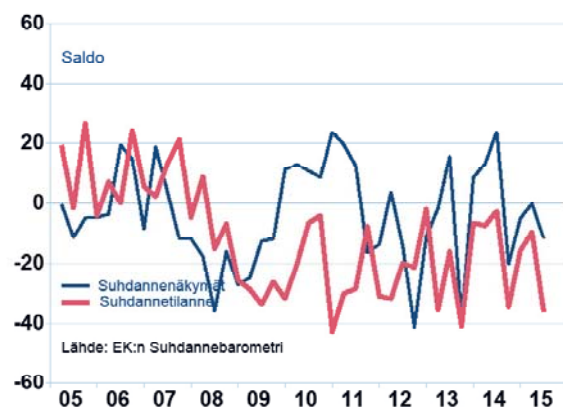
Barometrin mukaan elintarviketeollisuuden suhdannetilanne huononi selvästi, eivätkä näkymätkään lupaa parannusta vielä kuluvan vuoden puolella. Tilaukset jäivät odotettua vähäisemmiksi, mutta tilauskanta on vielä lähellä tavanomaista tasoa. Vientitilauuskanta on normaalia heikompi.

Myyntihintojen odotetaan laskevan edelleen. Kapasiteettia oli käyttämättömänä noin kolmanneksella vastaajista. Henkilökuntaa on selvästi viimevuotista vähemmän, mutta sen ei uskota lähitulevaisuudessa vähenevän enempää.

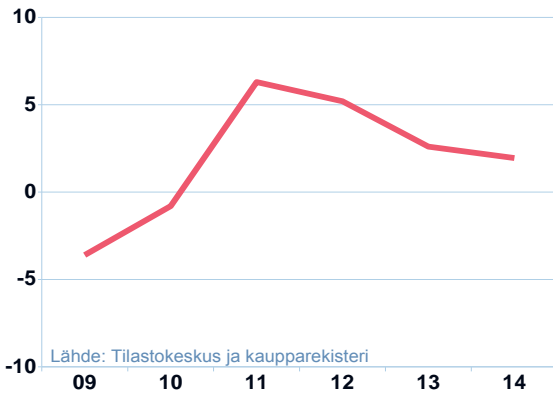
Elintarviketeollisuuden tuotanto

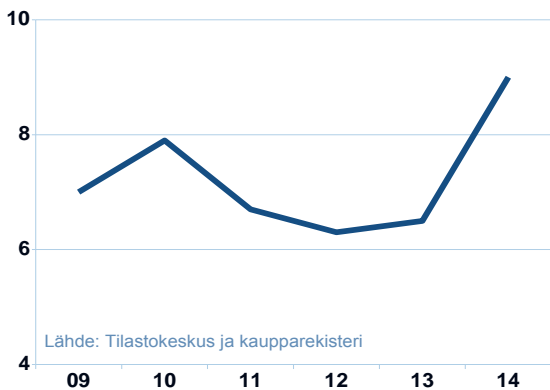
Elintarviketeollisuuden suhdanteet

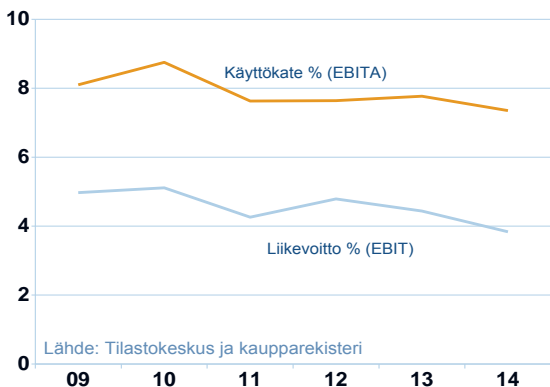
Elintarviketeollisuuden liikevaihdon kasvu, %

Sijoitetun pääoman tuottoaste, %

Kannattavuus, % - liikevaihdosta

LIKEVAIHDON KASVU HIIPUU

Elintarviketeollisuuden liikevaihto kohosi finanssikriisin jälkeen, mutta kasvu alkoi uudestaan hidastua jo vuonna 2011. Sijoitetun pääoman tuottoaste hiipui pitkään, mutta kohentui viime vuonna 9 %:n tasolle. Liikevoitto on sitä vastoin heikentynyt edelleen. Käyttökate on lähellä viime vuosien tasoa.

OSALLA ALOISTA SUURIA TAPPIOITA

Lihanjalostuksessa on melko hyvältä kannattavuuden tasolta päädytty operatiivisessa kannattavuudessa lähelle kriittisiä tasoja. Liikevoitto painui 1,6 %:iin. Noin 6 %:n tuottoaste on parempi kuin monilla muilla elintarviketeollisuuden aloilla, mutta se jää alle elintarvikealan keskimääräisen tason.

Leipomoalalla sijoitetun pääoman tuottoaste on edelleen heikko, mutta ala näyttää viime vuonna pystyneen parantamaan operatiivista kannattavuuttaan liikevaihdon yli 3 %:n laskusta huolimatta.

Maitotaloustuotteissa katteet ovat hyvin alhaiset ja viime vuosi oli edellisiäkin heikompi. Liikevoitto jäi 0,6 %:iin liikevaihdosta.

OSA ALOISTA KANNATTAA VIELÄ HYVIN

Elintarvikealan keskimääräistä tasoa parempaan kannattavuuteen yllettiin muiden elintarvikkeiden, juomien sekä mylly- ja tärkkelystuotteiden valmistuksessa.

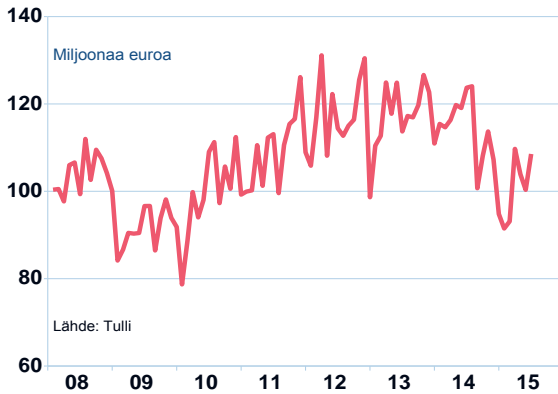
Makeisvero on pudottanut makeistoimialan ja koko ryhmän muu elintarviketeollisuus liikevaihtoa.

ODOTUKSISSA HIUKAN VALOA

ETL:n elokuussa tekemässä kannattavuuskyselyssä operatiivinen kannattavuus on alentunut joka toisella ja rahoituskellinen vahvuus joka kolmannella yrityksellä. Joka toisella yrityksellä kotimaan myynti on laskenut. Puolella vastanneista vienti on puolestaan pysynyt ennallaan.

Yritysten arviot loppuvuoden ja vuoden 2016 kannattavuuden, myynnin ja vientiliikevaihdon kehityksestä ovat myönteisemmät, sillä lähes puolet vastaajista arvelee näiden säilyvän ennallaan seuraavien 18 kuukauden aikana.

Elintarvikkeiden vienti

ELINTARVIKEVIENTI POLKEE PAIKALLAAN

Elintarvikkevienti romahti viime vuoden puolella Venäjän asettaman elintarvikkeiden tuontikiellon vuoksi. Venäjällä oli noin 30 %:n osuus elintarvikkeiden ja juomien viennistä, mistä se supistui alimmillaan noin 6 %:n tasolle. Nyt osuus on 10 %.

Elintarvikkeiden vienti EU-alueelle ja useimpiin muihin maihin elpyy. Ilman Venäjää laskettuna vienti lisääntyi tammi-kesäkuussa 14 % edellisvuodesta, kun muuten vähennystä olisi edelleen 16 %.

Aiemmin EU-alueen osuus oli noin puolet. Nyt osuus on noin 65 % elintarvikkeiden ja juomien viennistä. Tärkein vientimaa neljänneksen osuudellaan on nyt Ruotsi, jonne vienti on vetänyt kohtalaisesti. Vienti Viroon ja Kiinaan on takellellut.

EUROOPASSA HEIKKOA KASVUA

Euroopassa elintarviketeollisuuden tuotannon vaihtelut ovat vähäisiä. Tammi-kesäkuussa tuotanto kasvoi vajaan prosentin, kun Suomessa oli laskua 5 %.

EU:n elintarviketeollisuuden luottamusindikaattori on hiljalleen vahvistunut. Tuotanto on kasvanut viime kuukausina ja sen ennakoidaan kasvavan edelleen. Myös myyntihintoihin odotetaan nousua. Hyvä yleinen kehitys ei kuitenkaan ole näkynyt tilaukannassa, joka on samaan aikaan heikentynyt.

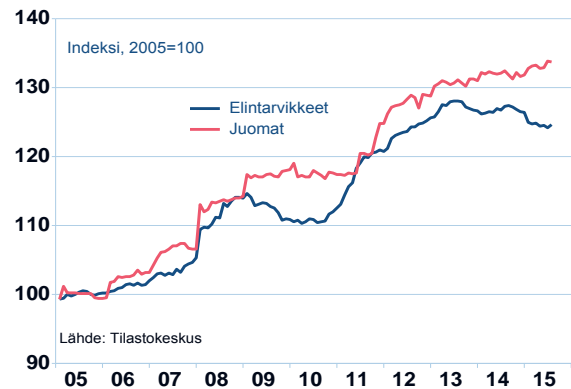
INVESTOINNIT LISÄÄNTYNEET

Heikosta markkinatilanteesta huolimatta elintarviketeollisuus on investoinut määrätietoisesti vuodesta 2011 lähtien. EK:n investointitiedustelun mukaan investoinnit lisääntyivät viime vuonna viidenneksellä. Ennusteen mukaan ne lisääntyvät tänäkin vuonna 14 %.

Lisätiedot:

Johtaja Heli Tammivuori
heli.tammivuori@etl.fi
Puhelin 040 557 5667

Elintarviketeollisuuden tuottajahintojen kehitys

HINNAT LASKUSUUNNASSA

Elintarvikkeiden ja juomien tuottajahintojen nousu alkoi hidastua jo vuonna 2011. Elintarvikkeiden hintakehitys painui vuonna 2013 jo nollan alapuolelle. Deflaatio jatkuu edelleen, heinäkuussa hinnat alenivat edelliseen vuoteen verrattuna yli 2 %. Juomissa hintojen nousu on ollut noin 1 %:n tasolla.

Elintarvikkeiden kuluttajahintojen nousu alkoi hidastua vuoden 2013 puolivälistä lähtien. Nollan alapuolelle inflaatio putosi vuoden 2014 puolivälissä. Heinäkuussa hinnat laskivat 2,7 % edellisvuodesta. Hintojen laskua on ollut kaikissa tärkeimmässä elintarvikeryhmissä: niin maito-, liha-, kala- sekä viljatuotteissa kuin öljyissä ja rasvoissa sekä kasviksissa.

TIETOA ALASTA

Elintarviketeollisuus on Suomen suurin kulutustavaroiden valmistaja ja neljänneksi suurin teollisuuden ala. Alan tuotannon bruttoarvo on [13,2 mrd. euroa](#).

Elintarviketeollisuus on merkittävä työllistäjä. Alan palveluksessa on [33 000 henkeä](#) yhteensä 2000 toimipaikassa. Yrityksistä 65 % työllistää korkeintaan viisi henkeä.

Elintarviketeollisuus nojaa kotimaisuuteen. Valmistettujen elintarvikkeiden kotimaisuusaste on [82 %](#).

Elintarviketeollisuus on merkittävä viejä. Vuonna 2013 ruokia ja juomia vietiin [1,6 mrd. eurolla](#) ja tuotiin 4,3 mrd. eurolla.

Ruuan osuus kulutusmenoista on [12 %](#), mikä on hieman alle EU:n keskiarvon.

Elintarviketeollisuusliitto ry

Pasilankatu 2, PL 115, 00241 Helsinki
Puhelin (09) 148 871
info@etl.fi • www.etl.fi • Twitter: @ETL_fi